

Razlagalno obvestilo o navedbi porekla za blago z ozemelj, ki jih Izrael zaseda od junija 1967

(2015/C 375/05)

1. Evropska unija v skladu z mednarodnim pravom ne priznava izraelske suverenosti nad ozemlji, ki jih Izrael zaseda od junija 1967, tj. nad Golansko planoto, Gazo in Zahodnim bregom, vključno z vzhodnim Jeruzalemom, in jih ne šteje za del izraelskega ozemlja⁽¹⁾, ne glede na njihov pravni status po notranjem pravu Izraela⁽²⁾. Unija je jasno izrazila, da ne bo priznala nobenih sprememb meja, določenih pred letom 1967, razen tistih, o katerih se pogodbenici dogovorita v okviru bližnjevzhodnega mirovnega procesa⁽³⁾.

2. Uporaba obstoječe zakonodaje Unije o navedbi porekla izdelkov za izdelke s poreklom z ozemelj, ki jih zaseda Izrael, je predmet obvestil in smernic, ki so jih sprejeli ustrezni organi več držav članic. Potrošniki, gospodarski subjekti in nacionalni organi dejansko zahtevajo jasnost glede obstoječe zakonodaje Unije v zvezi z informacijami o poreklu za izdelke z ozemelj, ki jih zaseda Izrael⁽⁴⁾. Cilj je tudi zagotoviti, da bi se spoštovali z mednarodnim pravom skladni stališča in zaveze Unije o njenem nepriznavanju izraelske suverenosti nad ozemlji, ki jih Izrael zaseda od junija 1967. To obvestilo je namenjeno tudi ohranjanju odprte in nemotene trgovine, ne ovira trgovinskih tokov in se ne bi smelo razlagati v tem smislu.

3. S tem obvestilom se ne ustvari nova zakonska ureditev. To obvestilo sicer odraža razumevanje zadevne zakonodaje Unije s strani Komisije, vendar so za izvrševanje zadevne zakonodaje v prvi vrsti odgovorne države članice. Izbira kazni je sicer diskrecijska pravica držav članic, te pa morajo v skladu s sodno prakso zagotoviti, da so kazni za kršitve določb prava Unije učinkovite, sorazmerne in odvračalne⁽⁵⁾. Komisija kot varuhinja Pogodb zagotavlja, da države članice, če je potrebno, te obveznosti izpolnjujejo s postopkom za ugotavljanje kršitev. To obvestilo ne posega v druge zahteve, določene z zakonodajo Unije, niti v razlago, ki bi jo lahko zagotovilo Sodišče EU.

⁽¹⁾ Glej sodbo z dne 25. februarja 2010 v zadevi Brita, C-386/08, Zodl., str. I-1289, točki 47 in 53.

⁽²⁾ Po izraelskem pravu sta vzhodni Jeruzalem in Golanska planota priključena k Državi Izrael, medtem ko se Zahodni breg šteje za „ozemlje“.

⁽³⁾ Glej med drugim sklepe Sveta za zunanje zadeve o bližnjevzhodnem mirovnem procesu, sprejete 14. maja 2012, 10. decembra 2012 in 17. novembra 2014.

⁽⁴⁾ Razlaga, kaj tvori informacijo o poreklu v skladu z zakonodajo Unije, kakršna je uporabljena v tem obvestilu, se bo uporabljala za vse prihodnje določbe, katerih vsebina bo podobna trenutno veljavnim določbam iz tega obvestila.

⁽⁵⁾ Glej med drugim sodbo z dne 21. septembra 1989 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-68/88, Recueil, str. 2965, točki 23 in 24; sodbo z dne 10. julija 1990 v zadevi Hansen, C-326/88, Recueil, str. I-2911, točka 17; sodbe z dne 3. maja 2005 v združenih zadevah Berlusconi in drugi, C-387/02, C-391/02 in C-403/02, ZOdL., str. I-3565, točka 65.

4. Trenutno več aktov zakonodaje Unije določa obveznost navedbe porekla zadevnega izdelka. Zahteva se pogosto nanaša na označbo „država porekla“⁽⁶⁾, vendar se včasih za živila uporabljajo tudi drugi izrazi, kot je „kraj izvora“⁽⁷⁾. S pridržkom morebitnih posebnih določb v nasprotju z zadevnimi določbami zakonodaje Unije bo načeloma določitev države porekla za živila temeljila na nepreferencialnih pravilih Unije o poreklu iz carinske zakonodaje⁽⁸⁾.
5. Ko zadevne določbe prava Unije izrecno zahtevajo navedbo porekla za zadevni izdelek, mora biti ta točna in ne sme zavajati potrošnika.
6. Če navedba porekla ni obvezna in je poreklo označeno prostovoljno, mora biti informacija točna in ne sme zavajati potrošnika⁽⁹⁾.
7. Ker Golanska planota in Zahodni breg (vključno z vzhodnim Jeruzalemom)⁽¹⁰⁾ v skladu z mednarodnim pravom nista del izraelskega ozemlja, se navedba „izdelek iz Izraela“⁽¹¹⁾ šteje za netočno in zavajajočo v smislu navedene zakonodaje.
8. Če je navedba porekla obvezna, je treba uporabiti drug izraz, ki upošteva imena, po katerih so ta ozemlja pogosto znana.
9. Za izdelke iz Palestine⁽¹²⁾, ki ne izvirajo iz naselij, bi navedbe, ki ne zavajajo glede geografskega porekla, ob upoštevanju mednarodne prakse, lahko bile „izdelek z Zahodnega brega (palestinski izdelek)“⁽¹³⁾, „izdelek iz Gaze“ ali „izdelek iz Palestine“.

⁽⁶⁾ Glej na primer: za kozmetiko: člen 19(1)(a) Uredbe (ES) št. 1223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o kozmetičnih izdelkih (UL L 342, 22.12.2009, str. 59); za sveže sadje in zelenjavo: Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, št. 671) ter člen 6 in del A(4)(B) Priloge I k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave (UL L 157, 15.6.2011, str. 1); za ribe: člen 38 Uredbe (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1184/2006 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000 (UL L 354, 28.12.2013, str. 1); za vino: člen 119(1)(e) Uredbe (EU) št. 1308/2013 in člen 55 Uredbe Komisije (ES) št. 607/2009 z dne 14. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 v zvezi z zaščitnimi oznakami porekla in geografskimi oznakami, tradicionalnimi izrazi, označevanjem in predstavitvijo nekaterih proizvodov iz vinskega sektorja (UL L 193, 24.7.2009, str. 60); za med: člen 2(4) Direktive Sveta 2001/110/ES z dne 20. decembra 2001 o medu (UL L 10, 12.1.2002, str. 47); za oljčno olje: člen 4 Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 29/2012 z dne 13. januarja 2012 o tržnih standardih za oljčno olje (UL L 12, 14.1.2012, str. 14); za goveje in telečje meso: člene 13 do 15 Uredbe (ES) št. 1760/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. julija 2000 o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo govedi ter o označevanju govejega mesa in proizvodov iz govejega mesa in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 820/97 (UL L 204, 11.8.2000, str. 1); za predpakirano perutninsko meso iz tretjih držav: člen 5 Uredbe Komisije (ES) št. 543/2008 z dne 16. junija 2008 o uvedbi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 glede tržnih standardov za perutninsko meso (UL L 157, 17.6.2008, str. 46); za sveže, ohlajeno in zamrznjeno prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso: Prilogo XI k Uredbi (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18) ter člene 5 do 8 Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 1337/2013 z dne 13. decembra 2013 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z navedbo države izvora ali kraja porekla za sveže, ohlajeno in zamrznjeno prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso (UL L 335, 14.12.2013, str. 19).

⁽⁷⁾ Člen 2(2)(g) in člen 26 Uredbe (EU) št. 1169/2011.

⁽⁸⁾ Uvodna izjava (33) in člen 2(3) Uredbe (EU) št. 1169/2011.

⁽⁹⁾ Člen 6(1) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22), ki omenja tudi „geografsko ali tržno poreklo“ kot enega od elementov zavajajoče prakse, ter člen 26(3) in člen 36 Uredbe (EU) št. 1169/2011.

⁽¹⁰⁾ V Gazi od leta 2005 ni izraelskih naselij.

⁽¹¹⁾ Ali podobni izrazi, na primer „s poreklom v“, „izdelek [države porekla]“ ali „izdelano v“, ki se tudi lahko uporabljajo glede na kontekst.

⁽¹²⁾ Ta označba ne pomeni priznanja palestinske države in ne posega v posamezna stališča držav članic o tem vprašanju.

⁽¹³⁾ Po potrebi se navede tudi vzhodni Jeruzalem.

10. Za izdelke z Zahodnega brega ali Golanske planote, ki izvirajo iz naselij, navedbi, omejeni na „izdelek z Golanske planote“ ali „izdelek z Zahodnega brega“, ne bi bili sprejemljivi. Čeprav bi označevali širše območje ali ozemlje, s katerega izdelek izvira, bi opustitev dodatne geografske informacije, da izdelek izvira iz izraelskih naselij, potrošnika zavajala glede pravega porekla izdelka. V takih primerih je treba na primer v oklepaju dodati izraz „izraelsko naselje“ ali podobno. Zato se lahko uporabijo izrazi, kot sta „izdelek z Golanske planote (izraelsko naselje)“ ali „izdelek z Zahodnega brega (izraelsko naselje)“.

11. V skladu z zakonodajo Unije o varstvu potrošnikov postane navedba porekla vsekakor obvezna, ko bi v primeru živil opustitev navedene informacije zavedla potrošnika glede pravega porekla izdelka⁽¹⁴⁾ ter ko bi bila v primeru vsega drugega blaga opuščena bistvena informacija, ki jo glede na kontekst povprečni potrošnik potrebuje za sprejetje prehtane odločitve o poslu, in s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel⁽¹⁵⁾. V takih primerih bi veljali primeri iz prejšnjega odstavka.

12. Informacija o poreklu je gospodarskim subjektom pogosto na voljo v različnih oblikah⁽¹⁶⁾. Informacijo o poreklu izdelkov je v številnih primerih mogoče najti v carinski dokumentaciji. Če je njihov uvoz deležen preferencialne obravnave, izdelke spremlja dokazilo o preferencialnem poreklu, ki ga izda Izrael⁽¹⁷⁾ ali Palestinska oblast⁽¹⁸⁾. Poreklo izdelkov je lahko navedeno tudi v drugih dokumentih, kot so računi, dobavnice in prevozne listine. Če informacije niso na voljo v spremnih dokumentih, lahko gospodarski subjekti zahtevajo informacijo o poreklu neposredno od svojih dobaviteljev ali uvoznikov.

⁽¹⁴⁾ Člen 26(2)(a) in člen 26(3) Uredbe (EU) št. 1169/2011.

⁽¹⁵⁾ Člen 7(1) Direktive 2005/29/ES.

⁽¹⁶⁾ Za živila glej na primer odnos med trgovci na drobno in njihovimi dobavitelji v členu 8 Uredbe (EU) št. 1169/2011.

⁽¹⁷⁾ V zvezi s tem glej Obvestilo uvoznikom – Uvoz iz Izraela v EU (UL C 232, 3.8.2012, str. 5).

⁽¹⁸⁾ Vrsta izdelkov z Zahodnega brega, iz Gaze in iz vzhodnega Jeruzalema je zajeta v Začasnem Evro-mediteranskem pridružitvenem sporazumu o trgovini in sodelovanju med Evropsko skupnostjo na eni strani in Palestinsko osvobodilno organizacijo (PLO) za Palestinsko upravo Zahodnega brega in Gaze na drugi strani, ki je bil 24. februarja 1997 podpisan v Bruslju (UL L 187, 16.7.1997, str. 3).